

98 zone
свст. 19

49

Строго поверително!

И Н Ф О Р М А Ц И Я

за посещенията на др. ТОДОР ЖИВКОВ в Съветския съюз и Япония и за официалните приятелски посещения на българската партийно-държавна делегация в Корейската народнодемократична република и Монголската народна република, направена на заседанието на Политбюро на 19 юни 1985 година

ТОДОР ЖИВКОВ:

Другари, позволете ми в информацията за посещенията в Япония, Корея, Монголия и Съветския съюз да вървя последователно.

Най-напред за Япония. Ще ви прочета една справка за срещите, за да добиете представа за това посещение. Няма да се спирам подробно, тъй като в печата се писа доста, филми се излъчиха, а ще се спра само на някои въпроси, които не са отбелязани в печата.

Посещението в Япония беше приятелско, в смисъл участие в откриването на Националния ден на Народна република България в Цукуба ЕКСПО'85, но от японска страна го превърнаха във фактически повече от официално посещение. Аз ще ви прочета справката за срещите, за да видите в каква мащабност стана всичко това.

1. Куртоазна визита в двореца при Негово Императорско Величество Хирохито и среща с кронпринца Акихито и принцеса Мичико.

2. Посещение при другаря Тодор Живков от кронпринца Акихито, по време на което бяха разменени приветствия.

3. Посещение при другаря Тодор Живков от принц и принцеса Микаса /брата на императора/, на която бяха разменени приветствия и принц Микаса потвърди, че приема поканата, отправена му от председателя на Комитета за култура Георги Йорданов, да посети България през 1986 година.

4. Среща с министър-председателя Ясухиро Накасоне. Срещите бяха две - първо, обяд, който той даде, и второ - делова среща.

5. Официален обяд, даден от Накасоне. Бяха произнесени тостове и разменени мнения за състоянието на българо-японските връзки.

6. Посещение при другаря Тодор Живков от господин Шинтаро Абе - министър на външните работи на Япония. И от двете страни беше дадена положителна оценка за състоянието на българо-японските отношения и бе изразено желание за по-нататъшното им развитие. Господин Абе изрази благодарност за оказания му прием по време на посещението му в България през 1983 година и подчерта личния принос на другаря Тодор Живков за развитието на българско-японските връзки.

Трябва да ви кажа, че всички, които идваха, знаеха много добре, че това се подслушва и записва. И не случайно Абе помоли да се срещне допълнително с другаря Сербезов.

и то с една капиталистическа страна, която е силно развита.

Павилионът на Съветския съюз е хубав. Аз казах на др. Горбачов, че павилионът им е хубав. Не му казах, че е малко претрупан, но на тези, които ме придружаваха, казах това.

Нашият павилион също е хубав и много се посещава. Даже има трогателни записи в Книгата за впечатления. Един пише: "Ако не бях посетил българския павилион, все едно че не съм посетил ЕКСПО '85." Така че трябва да се отдаде дължимото на Вълчо Радев и на всички организатори на нашия павилион. Разбира се, той е скромен, докато на Съветския съюз е голям. Аз ходих само в пет павилиона, в това число нашия и на Съветския съюз. Там трябва да се ходи може би два дена, тъй като това са големи площи.

Това е главно за Япония.

Минавам към Корея.

Трябва да кажем, че посрещането и вниманието към нас, към нашата делегация беше изключително, много по-голямо, отколкото при моето официално посещение преди 12 години. Беше устроено посрещане на 10-12 км. Това беше зрелище, организирано по техен маниер и техен стил. Това беше театър. Те са стигнали до голямо майсторство, до съвършенство да правят спектакли по улиците. Стана митинг, на който присъствуваха 250 000 души. Такъв голям митинг са правили на китайския ръководител, но са присъствували по-малко. Интересно е, че не се мръдна никой, строени като войници и никой не мърда. У нас не могат да се задържат толкова време. Но всичко това,

другари, е и печално.

Огромно внимание се оказа на нашата делегация. Ким Ир Сен беше постоянно с нас и прояви изключително внимание.

В информацията, която той направи на срещата мжду двете делегации, изтъкна към какво са насочени техните усилия.

1. Ще продължат да изграждат водни електроцентрали. Те имат много води и възможности и си поставят задачата да продължат да изграждат водни електроцентрали.

2. Ще усвоят допълнително 300 хектара нови площи. За условията на Корея това е грандиозна задача. Това са площи, които се напояват и се отглежда ориз. А те имат около 20 млн. декара. Това за тях е голямо нещо.

3. Ще развиват цветната металургия, експлоатация на цветните руди. Те имат богати цветни руди.

4. Ще продължат ускорено развитие на хранителната промишленост.

Ето в тези направления главно са насочени техните усилия.

Тяхната икономика в основни линии се развива по екстензивен път. Те са далеч от проблемите, с които се занимаваме ние, европейските социалистически страни.

Следващият въпрос, който той засеган, е въпросът за Южна Корея. Надълго и нашироко говори за тяхната работа и тяхната оценка за развитието на Южна Корея и по-специално за тяхната постановка за мирно и демократично обединение на двете Кореи.

Какво може да се каже за тази постановка? Тя е нереалистична. Обединяване на двете Кореи е невъзможно да стане по мирен и демократичен път на сегашния етап: първо, защото има две Кореи, от които едната върви по капиталистически, другата по социалистически път, и второ, различията в икономиката между Южна Корея и Северна Корея е от небето до земята. Южна Корея в последно време се развива силно. Тя е втората в Азия след Япония по своето икономическо развитие и икономически потенциал. Южна Корея вече заплашва, конкурира Япония и много други страни в международната търговия. И най-важното, че провежда правилна политика. Те развиват наукоемки производства, особено в областта на електрониката. Изключително бързо се развиват.

Така че тази тиха линия е нереалистична. Аз му зададох въпроса как той оценява, можем ли да кажем, че има военнополитически съюз, макар и необявен, между САЩ, Япония и Южна Корея. Той отговори: "Да, да, те заедно провеждат учения в Южна Корея."

Изхождайки от тази постановка, че фактически е създаден военнополитически съюз между САЩ, Япония и Южна Корея, на този етап би следвало да поддържаме тази идея, която поначало е националистическа и нереалистична, за да може да се оказва натиск срещу Китай. Защо? Защото западните страни и САЩ са се ориентирали към създаването на две Кореи, да се приемат в ООН двете Кореи. Китайците са също за това, но държейки за позициите на демократична Корея, те лавират. Самият Ким Ир Сен съобщи, че им обърна внимание, че купуват южнокорейски стоки от Хонг Конг и от другите две страни.

След това насаме му казах, че бих желал да продължим нашия разговор за Китай. Попитах го: "Каква е Вашата оценка за сегашното положение в Китай?" Какво ми каза той? Каза: "Мен ме тревожат няколко неща:

Първо, че са отворени към капитализма и отиват широко към капиталистическите страни, предоставят им територии, свободни зони. Икономическите резултати още не се виждат, обаче идеологическите резултати вече се чувствуват в Китай.

Второ, че те са раздали земята в селата на частници и там се заражда капитализъм, буржоазия. Малките предприятия в градовете също са раздадени на частници, което създава условия за появяване на буржоазия, на капиталисти.

Трето, съдбата на старите кадри, на изпитаните кадри. Една част от тези кадри бяха ликвидирани, изгонени от партията, репресирани по време на културната революция. Но за тези, които са останали, те създават някакви общества и фактически ги извеждат от активна работа в партията, както създадоха в ЦК - обособиха старите кадри в общество."

Аз запитах кой е фактически първият ръководител. Той без колебание каза: "Това е Дън Сяо Пин." Той е разговарял с някои кадри. Те му казали: "Трудно е сега да си комунист в Китай."

Цялата тази обстановка него го тревожи. Между прочем, с това трябва да се обясни и известният завой в отношението към Съветския съюз и другите социалистически страни.

Що се касае до нас, пак повтарям, те и лично той прояви изключително внимание, даже отиде на такъв жест: покани ме в квартирата си, където живее, заедно с моята внучка, което става за пръв път.

Трябва да кажем, че Корея е една страшно централизирана държава начело с Ким Ир Сен и неговия син. Неговият син дойде на посрещането. Казват, че това за първи път става в Корея.

Имайки предвид това, което заяви, че в бъдеще няма да може да направи посещение в Европа, аз поканих неговия син да дойде в България. Обаче той каза: "Аз ще дойда, този път обаче със самолет."

Въобще разкриват се огромни възможности за икономическо и друго настаняване в Корея. Разположението е изключително голямо и подчертано.

Разбира се, в разговорите аз засягах въпроса за комунистическото движение и въпроса за нашата социалистическа общност, че трябва да се укрепват и пр. Той не възрази по никакъв въпрос, слушаше и одобряваше.

Това е за Корея.

Минавам към следващата страна - Монголия.

Аз от 12 години не съм бил в Монголия.

Не си спомням подробно какво изтъкна Батмунх в разговорите между двете делегации. Той изтъкна, че има трудности, особено с месото и с животните. Не са изпълнили задълженията си към Съветския съюз. Посочи какви задачи решават и т.н.